

Covid-19

Algemeen

De eerste, tweede en inmiddels derde corona-golf met bijbehorende beperkende maatregelen, hebben vanaf maart 2020 breed impact gehad op het economisch en sociaal functioneren van de Zeeuwse samenleving. *De Coronamonitor* geeft daarvan een beeld. Corona komt uitgebreid terug in deze jaarstukken bij diverse opgaven, programma's en grote projecten. In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijven we de effecten die Corona had op de bedrijfsvoering van onze eigen organisatie. Een meer uitgebreide beschrijving voor de sectoren economie, cultuur en openbaar vervoer is opgenomen in de *corona-brief* die recent aan Provinciale Staten is gestuurd.

In grote lijnen ging het provinciaal werk 'gewoon' door, maar soms wel met de handrem erop. Diverse evenementen en bijeenkomsten die we vanuit onze faciliterende en regisserende rol organiseren, konden niet doorgaan of werden digitaal gehouden. Voor netwerksturing als wijze waarop we met opgaven en programma's aan de slag zijn, was het digitaal vergaderen een extra uitdaging. De vertraging door het inregelen van nieuwe werkwijzen en door de beperkende maatregelen (die deels nog in 2021 doorlopen), betekende over de hele linie dat bestedingen enigszins achterbleven. Dit is ook zichtbaar in het jaarrekening-saldo dat over 2020 wat hoger is dan gebruikelijk. De corona-maatregelen hadden ook effect op reeds toegezegde subsidies, met name voor cultuur en sport (een meer uitgebreide beschrijving is opgenomen in de *corona-brief*).

Vanuit het Rijk zijn er financiële maatregelen die voor een dempend effect zorgen. Denk aan de beschikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer, generieke regelingen voor ondernemers (zoals de NOW) en specifieke regelingen voor bijv. cultuur (Kickstart Cultuurfonds). Ook zijn er Zeeuwse arrangementen voor MKB-ondernemers, mogelijk gemaakt uit de € 2 miljoen die in 2020 beschikbaar is gesteld. Dit steunpakket wordt uitgebreid belicht in de *corona-brief*. Daarnaast hebben de provincies via het IPO hun coronaschade in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een eerste specifieke uitkering voor schade tot 1 juli 2020 op het gebied van Cultuur. Daarnaast vindt in IPO verband overleg met het Rijk plaats over compensatie van cultuurschade over de periode juli-december 2020 en over gedeelde tolkosten.

Tenslotte, als Provincie hebben we op financieel gebied een beperkte rol. Dat neemt niet weg dat we ons buigen over de vraag in hoeverre de coronacrisis als katalysator kan werken voor nieuwe oplossingen voor bestaande vraagstukken. Er is nu een momentum. Dat speelt bijvoorbeeld rond het openbaar vervoer, waar wordt gewerkt aan een zogeheten Transitieplan, met vervoersoplossingen die verder kijken dan het traditionele busvervoer.

Vertragingschade als gevolg van Covid-19

De jaarrekening laat een positief saldo zien van € 20,1 miljoen, na voorgestelde overheveling is dat bijna € 10,5 miljoen. De voorgestelde overheveling bedraagt ruim € 9,6 miljoen en heeft betrekking op volgende dienstjaren.

Dat saldo is – mede door de gevolgen van corona – een stuk hoger dan in voorgaande jaren, maar kent ook een overwegend incidenteel karakter. Een effect wat we overigens ook constateren bij andere decentrale overheden. In die context vinden we het ook van belang om daar wat specifiekier bij de opbouw van het jaarrekeningresultaat stil te staan.

Corona heeft veel onzekerheden met zich meegebracht. Welk perspectief is er om fysiek bij elkaar te komen? Welke werkzaamheden zijn wel mogelijk, of kunnen op een alternatieve wijze doorgang vinden? En hoe ontwikkelt het economisch perspectief zich? In welke mate kan en blijft de Rijksoverheid de bedrijven ondersteunen? Deze onzekerheden maken het moeilijk om tijdig bij te sturen. We vinden het belangrijk om in deze crisistijd te blijven investeren in Zeeland en hebben daarom zoveel mogelijk ingezet om tot uitvoering van de beleidsvoornemens uit de begroting te komen. Daarin zijn we ook afhankelijk van de mogelijkheden en inzet die onze netwerkpartners kunnen bieden. Immers, samen maken we het verschil.

In de najaarsnota en slotwijziging op de begroting hebben we bijstellingen op de begroting gedaan. De slotwijziging is eind oktober 2020 opgesteld. Op dat moment was er nog geen sprake van een volledige lockdown en konden, met aangescherpte maatregelen, werkzaamheden in beperkte mate doorgang vinden. Veel subsidieregelingen stonden op dat moment open, en we waren in overleg met partners over de uitvoering van projecten. Ook liepen andere, meer reguliere beleidstaken door, waarvoor het benodigd is om advies- en procesbudgetten beschikbaar te houden om hier effectief uitvoering aan te kunnen geven. Met name het moment van het kunnen beschikken van subsidies,

waarbij – op basis van het BBV – uit voorzichtigheid direct de last wordt verantwoord, maakt het verschil of een last in 2020 of daarna valt. Zolang subsidieregelingen open staan, dient het volledige budget beschikbaar te blijven. De coronacrisis is nog niet voorbij. Veel blijft nog onzeker. In de voorjaarsnota 2021 gaan we daar ook verder op in. In de toekomstige budgettrondes blijven we scherp kijken naar de uitvoering van de begroting en doen we zo mogelijk – mede in het licht van de onzekerheden die de crisis op dat moment in zich draagt – voorstellen tot bijstelling van de begroting.

In de bijlage bij het statenvoorstel Jaarstukken 2020, en de memorie van toelichting wordt ook nader ingegaan op voorgestelde overhevelingen. Meer in detail wordt in de 'toelichting op het overzicht van de baten en lasten' een toelichting op de afwijkingen per beleidsdoelstellingen gegeven.

Belangrijkste coronarisico's voor de financiële positie van de Provincie

Openbaar Vervoer

Het openbaar vervoer in Zeeland is zeer sterk teruggelopen onder invloed van de pandemie. De teruggelopen passagiersaantallen hebben ook een grote invloed op de financiële houdbaarheid van de concessies. Doordat het OV als 'vitaal' is bestempeld (beschikbaarheid borgen), is er vanuit het Rijk ook financiële steun toegezegd.

Westerschelde Ferry

Voor de Westerschelde Ferry is het verminderen van de dienstregeling geen optie. In het winterseizoen vaart het fietsvoetveer 1 maal per uur. Dit is de minimale dienstverlening. Ook andere significante besparingen zijn niet op korte termijn mogelijk gebleken. Dat betekent dat in het eerste halfjaar van 2021 het fietsvoetveer met een verlies zal worden geconfronteerd dat maar beperkt door de beschikbaarheidsvergoeding wordt gedekt.

Dividend Westerscheldetunnel

De lagere dividendopbrengsten voor de Provincie in 2021, in verband met de gederfde tolinkomsten over het boekjaar 2020, zijn via het IPO bij het Rijk onder de aandacht gebracht in het kader van de compensatiemaatregelen Covid-19. Het betreft een bedrag van € 2,33 miljoen gebaseerd op de derving van de tolinkomsten in het boekjaar 2020 afgezet tegen de gemiddelde omzet in de periode van 2017-2019.

In de bijgaande *brief* aan PS over Corona update wordt onder meer ingegaan op effecten op het Openbaar Vervoer en de Westerschelde Ferry.

Covid in jaarverslag

Covid / Corona is in het jaarverslag op de volgende plaatsen opgenomen:

- Inleiding
- 1.1 Grote projecten / Waterdunen
- 1.2 Strategische opgaven / Zichtbaar Zeeland
- 2. Programma Fysieke leefomgeving
- 4. Programma Regionale economie
- 5. Programma Regionale bereikbaarheid en leefbaarheid
- 6. Programma Culturele infrastructuur en monumenten
- 7. Programma Bestuur
- 8. Programma Klimaat en energie (*voortgang acties*)
- 9.1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
- Paragraaf Bedrijfsvoering
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen
- Paragraaf Verbonden Partijen: N.V. Westerscheldetunnel, Nederlandse Waterschapsbank, Westerschelde Ferry

